

Obžalovaný byl podle obsahu spisů zadržen policejním komisařstvím v M. jako podezřelý ze spáchání sedmi zločinů krádeže a dodán 3. ledna 1932 do prozatímní vazby okresnímu soudu tamže, aniž bylo zároveň podáno bližší trestní oznámení o těchto krádežích. Okresním soudem byl G. I. vyslechnut dne 4. ledna 1932 jen na základě zmíněného předběžného oznámení, které žádná bližší data o krádežích, z nichž byl podezříván, neobsahovalo. Za dalšího stopování, provedeného okresním soudem na základě později došlého policejního hlášení, nebyl obžalovaný o jednotlivých krádežích, z nichž byl podezříván a později též obžalován, vůbec vyslechnut — kromě konfrontace s jedinou poškozenou, J. G., která ho usvědčovala z krádeže uvedené pod bodem D VII obžalovacího spisu.

Obžalovaný nebyl tedy v předběžném řízení vyslechnut soudem o celém obsahu obvinění. Proto nesmělo býti proti němu konáno hlavní líčení v jeho nepřítomnosti podle bodu 6. § 384 tr. ř., čehož je podle posledního odstavce tohoto paragrafu dbáti z povinnosti úřední.

Čís. 5509.

»Poměry podniku« po rozumu § 27 zákona ze dne 15. července 1927, čís. 111 Sb. z. a n. jsou všechny záležitosti podniku, mající význam v hospodářských stycích, najmě soutěžných. K údajům o »poměrech podniku« patří i zlehčující údaje o osobách v podniku činných a zaměstnaných, jichž výkony mají význam pro oceňování pověsti podniku obecně.

Přečin podle § 27 zákona proti nekalé soutěži je deliktem ohrožovacím.

Při zkoumání otázky, zda zlehčující údaje jsou způsobilé poškodit podnik, není směrodatná hospodářská síla zlehčovaného podniku, ježto okolností tou není absolutně vyloučena možnost škody jako následek zlehčujících údajů, třebas vycházely od pisatele ve veřejnosti neznámého.

Nerozhoduje, že vinník není soutěžitelem zlehčovaného podniku, neboť přečinu podle § 27 cit. zákona může se dopustiti i nesoutěžitel; zlehčování nemusí se díti z důvodů konkurenčních, jen když při zlehčování bylo zamýšleno, aby posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena.

Závěr na vinu obžalovaného po stránce subjektivní (vědomí o nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškodit zlehčovaný podnik), vyvoděný ze skutečností zjištěných soudem nalézacím, není skutkovým zjištěním, nýbrž právním posouzením.

(Rozh. ze dne 10. února 1936, Zm I 804/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromé žalobkyně firmy B., a. s., do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. května 1935, jímž byl obžalovaný F. O. podle čís. 2 § 259 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, č. 111 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným uvedeným přečinem.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, opírající se o důvody zmatečnosti č. 5, 9 a) § 281 tr. ř., které provádí v souvislosti, nelze upřít oprávněnost.

Podle ustalené judikatury vyžaduje se k naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži, aby bylo dokázáno: a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobilé poškodit podnik, b) že tyto údaje byly obžalovaným učiněny za účelem soutěže, t. j. že směřovaly k tomu, by pozice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobilé, c) že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškodit zlehčovaný podnik (rozh. č. 3475, 4059 Sb. n. s.)

Nalézací soud vynesl rozsudek osvobozující, dospěv k závěru jednak že závadný článek neobsahuje údaje o poměrech podniku, jednak že chybí výroky soukromou žalobkyní inkriminovaným způsobem poškodit podnik soukromé žalobkyně, jednak že obžalovaný byl přesvědčen o tom, že vše, co napsal v závadném článku, je pravda, a že to napsal v zájmu drobných živnostníků v přesvědčení, že tím soukromou žalobkyni nepoškodí. Tím tedy vyloučil soud podstatné znaky přečinu podle § 27 cit. zákona.

Stěžovatel právem vytýká s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 a) tr. ř., že si soud náležitě neujasnil rozsah pojmu poměry podniku.

Soud uvádí v rozsudku celý obsah článku, jakož i výroky, jimiž podle názoru soukromé žalobkyně je zlehčován její podnik.

Stěžovatelka uplatňuje, že se v závadných výrociích mluví přímo o Zlínské službě, která se nazývá nikoli službou veřejnosti, ale bezohledností, jsoucí nepřitelem demokracie, neboť nechce nic slyšet o právech slabého, že se dále mluví o tisíci filiálkách soukromé žalobkyně a o služebnících v oboru obuvnickém, kteří zapomněli na lidskost, a že tudíž tyto údaje, majíce význam v hospodářském, nanejmé v soutěžním styku, jsou údaji o poměrech podniku po rozumu § 27 zákona proti nekalé soutěži. Stížnost je v právu.

Poměry podniku jsou všechny záležitosti podniku, mající nějaký význam v hospodářských stycích, nanejmé soutěžních. Zákon v § 2, odst. 2 příkladmo některé z těchto poměrů zvlášť vytyčuje, snaže se podle možnosti zachytiti všechny důležitější případy sem spadající (Skála, str. 104). K údajům »o poměrech podniku« patří i zlehčující údaje o osobách v podniku činných a zaměstnaných . . . , jichž výkony mají pro oceňování pověsti podniku se strany obcenstva nějaký význam (viz i Skála, str. 137; srov. též rozh. č. 5107 Sb. n. s.).

Ve článku se uvádí: »Všechno se kopíruje podle Zlína, což jsme sami podporovali, dokud jsme neprohlédli, co tajů, které ani veřejnosti nejsou známy, za touto zlínskou službou se skrývá.« Na to je líčen výjev pozorovaný při podpisové akci a hned na to navázáno: »Toto že by mělo být podkladem k řešení hospodářských poměrů? To už není služba veřejnosti, ale bezohlednost, která je nepřitelem demokracie, nechce-li nic slyšet o právu slabého, pro které bojovali. Kdy národ prohlédne toto pozlátko, které chce další oběti, jako by tisíce filiálek mu bylo málo.«

Hledíc k této souvislosti neobstojí ani po stránce logické ani po stránce právní závěr soudu, že slova »co tajů . . . se skrývá,« jsou příliš indiferentní, než aby se o nich mohlo říci, že jsou to údaje zlehčující podnik soukromé žalobkyně, že dalšími výroky není kritisována služba soukromé žalobkyně veřejnosti, nýbrž toliko způsob podpisovací akce a nespolehlivost jeho podkladu, aniž by se tím podnik soukromé žalobkyně zlehčoval.

Vždyť nelze pochybovati o tom, že slovy »co tajů . . . se skrývá« může se v průměrném čtenáři vzbuditi představa, že se v podniku děje něco závadného, co nesmí přijíti na světlo. Další pak výroky ve své souvislosti nejsou jen povšechnou kritikou způsobu podpisovací akce, neboť i tu průměrný čtenář může míti dojem, že soukromá žalobkyně, opírajíc se vědomě o nesprávný a nespolehlivý výsledek podpisovací akce, klame veřejnost, dále, že bezohledně a protidemokraticky utiskuje hospodářsky slabší, což vše zřejmě je údajem o poměrech podniku, totiž osobách podniků řídících a o způsobu obchodování soukromé žalobkyně vůbec. Totéž platí i o výroku: »Kdy konečně přestanou klamat veřejnost služebníci, kteří zapomněli na lidskost a nenechají žít druhého . . . i v oboru obuvnickém«, neboť i tu, hledíc k vzájemné souvislosti závadných výroků a pouhou všeobecnou kritikou, jak neprávem má za to soud první stolice.

Stěžovatelka dále právem napadá závěr soudu, že výrokům inkriminovaným soukromou žalobkyní chybí způsobilost poškoditi podnik soukromé žalobkyně, ježto tato při svém ohromném rozmachu výrobním i obchodním, při svém, pro svou neslýchanou láci dobrých výrobků zakořeněném podniku nejen v celé republice, nýbrž i v celém světě, nemůže býti konkurenčně poškozena článkem, uveřejněným pisatelem neznámého jména, v časopise určeném pro krejčí, tedy v časopise odborném určeném kruhu krejčí, který mimo ně jiné vrstvy nečtou a který, jak právě z jeho uveřejnění v odborném časopisu krejčovském je zřejmo, nebyl namířen proti firmě B., nýbrž proti velkopodnikům konfekcionářským, dotýkajícím se existence drobných krejčí.

Podle ustálené judikatury přečin podle § 27 zák. proti nekalé soutěži není deliktem výsledným, nýbrž ohrožovacím. Není třeba, by škoda ze zlehčování podniku skutečně vznikla, stačí již možnost škody jako následek zlehčujících údajů (rozh. č. 4178, 5074 Sb. n. s.).

Soud vyloučil, že by zlehčující údaje byly způsobilé poškoditi podnik soukromé žalobkyně jednak poukazem na jeho ohromný rozmach a jeho zakotvenost nejen v republice, nýbrž i v celém světě, jednak to, že článek, pocházející od pisatele neznámého jména, byl uveřejněn v odborném časopise pro krejčí, který mimo ně jiné vrstvy nečtou.

Než při zkoumání této otázky není směrodatná hospodářská síla a posice zlehčovaného podniku a jeho zakotvenost na určitém území a zda by mohl škodlivému vlivu zlehčujících údajů čeliti vhodnými obrannými prostředky, ježto i za těchto podmínek není absolutně vyloučena možnost škody jako následek zlehčujících údajů, i když by vycházely od pisatele, který snad dosud byl neznámý, nemaje ve veřejnosti určitého jména a významu. Tím méně pak vylučuje možnost škody okolnost, že odborný časopis krejčovský, v němž byl závadný článek uveřejněn, jiné vrstvy mimo krejčí nečtou. I když se nepřihlíží k tomu, že závěr soudu, že zmí-

něný odborný časopis čtou toliko krejčí, není nijak skutkově podložen, což stěžovatelka právem vytýká, není tím ještě vyloučeno, že i v kruzích krejčovských jsou odběratelé výrobků soukromé žalobkyně, takže i v těchto kruzích mohly zlehčující výroky přivoditi poškození podniku soukromé žalobkyně. Závěr soudu, že článek nebyl namířen proti firmě B., nýbrž toliko proti velkopodnikům konfekcionářským, dotýkajícím se existence drobných krejčí, je logicky neudržitelný, čemuž zřejmě nasvědčuje zjištěné znění závadných výroků a jejich větná a logická souvislost v uveřejněném článku. Ostatně nerozhoduje, zda obžalovaný měl především na zřeteli zájmy drobných krejčích, jak bude níže dovozeno.

Obžalovaný, byv v řízení přípravném zodpovědně slyšen, výslovně udal, že se staví proti rozmachu soukromé žalobkyně, že článek psal, sleduje zlehčení, a za účelem soutěže, že však měl za to, že tímto článkem soukromou žalobkyni nepoškodí, že věděl, že údaje článku, pokud je výslovně neprokázal, jsou nepravdivé a způsobilé poškoditi soukromou žalobkyni, což sledoval celým svým článkem, a že pracuje k tomu, aby byl zastaven rozmach firmy B., aby také drobnému živnostníkovi byl umožněn chléb v těchto těžkých poměrech. V písemném podání (zaslaném soudu po doručení obžaloby) pak obžalovaný uvedl, že není pravda, že chtěl někdy firmu B. poškoditi, nebo nějak zlehčovati a že se také nikdy nestavěl proti rozmachu soukromé žalobkyně, naopak, že by jí přál ještě větší rozmach, který by si představoval tak, že by se více věnovala dodávkám do zahraničí a aspoň trochu šetřila místní obuvníky, že rozhodně popírá úmysl se své strany ať obchodně nebo jinak žalobkyni poškoditi nebo zlehčiti a že je také na to moc slabý. Při hlavním přelíčení, konaném v nepřítomnosti obžalovaného, byl pak přečten jak protokol o jeho zodpovědném výsledku, tak i jeho písemné podání.

Pokud jde o toto písemné podání, vytýká stěžovatelka, že soud vůbec nebyl oprávněn přihlížeti k tomuto písemnému podání a že učinil-li tak, je tento postup protizákonný a zmatečný. Podle směrodatného obsahu protokolu o hlavním přelíčení bylo toto písemné podání přečteno, aniž se soukromá žalobkyně proti tomu nějak ohradila neb vzepřela (§ 281, posl. odstavec tr. ř.). Stalo-li se tak bez námitek soukromé žalobkyně, soud nepochybil, pojal-li i obsah tohoto podání do své úvahy (§ 258, odst. 1 tr. ř.). Ostatně stěžovatelka vůbec nedoličuje, který se zmatků v § 281, č. 1 — 11 tr. ř. výčetmo uvedených, najmě který ze zmatků formálních zakládá podle jejího názoru vytýkaný postup.

Soud v rozsudku plně přihlédl k doznání obžalovaného při jeho soudním výsledku, než přes to došel k závěru, že obžalovaný po přesvědčení soudu byl v okamžiku, kdy byl vyšetřujícím soudcem vyslýchán, přesvědčen o tom, že vše, co napsal v inkriminovaném článku, je pravda, a že vše, co v článku napsal, napsal v zájmu drobných živnostníků v přesvědčení, že tím soukromou žalobkyni nepoškodí. Tím tedy soud vyloučil po subjektivní stránce vědomí obžalovaného o nepravdivosti údajů článků a jich způsobilosti poškoditi podnik soukromé žalobkyně.

Právem vytýká stěžovatelka, že je nepochopitelné, jak mohl soud dojíti k tomuto myšlenkovému závěru. Nehledíc k tomu, že přece nerozhoduje vědomí pachatelovo v době zodpovědného výsledku, nýbrž vědomí jeho v době činu, zjistil soud celý obsah článku, místa článku soukromou

žalobkyní inkriminovaná, jakož i údaje obžalovaného při jeho soudním výslechu a v jeho písemném podání. Závěr z nich činěný na vinu obžalovaného po stránce subjektivní, totiž na jeho vědomí o nepravdivosti údajů a jich způsoblosti poškoditi zlehčovaný podnik, není skutkovým zjištěním, nýbrž právním posouzením. Proto zrušovací soud může tento právní závěr ve smyslu § 281, č. 9 a) tr. ř. přezkoumati na základě předpokladů nalézacím soudem zjištěných. Napadený závěr je zřejmě mylný a logicky neudržitelný. Obžalovaný výslovně doznal při soudním výslechu, že věděl, že údaje článku, pokud výslovně neprokázal opak, jsou nepravdivé a jsou způsobilé poškoditi soukromou žalobkyni, což sledoval celým svým článkem, a že pracuje k tomu, aby byl zastaven rozmach firmy B. V písemném podání, v němž podává »vysvětlení« k obžalobě, vůbec nepopírá vědomí o nepravdivosti údajů článku, snaží se jen zeslabiti své původní doznání, že pracuje k zastavení rozmachu firmy B., tím, že si její rozmach představoval tak, aby se více věnovala dodávkám v zahraničí a alespoň trochu šetrila místní obuvníky, a tvrdí, že neměl úmyslu B. obchodně neb jinak poškoditi nebo zlehčiti a že je také na to moc slabý. Všechna tato zjištění rozsudková ve svém souhrnu a logické souvislosti jakož i ve spojení se závadnými místy článku plně ospravedlňují závěr, že si obžalovaný byl vědom nejen nepravdivosti závadných údajů v článku, nýbrž i jich způsoblosti poškoditi zlehčovaný podnik, nehledíc ani k tomu, že by po stránce subjektivní v tomto směru podle ustálené judikatury (rozh. č. 3475, 5023 Sb. n. s.) stačil i dolus eventualis.

V souzeném případě pak nerozhoduje, že obžalovaný jako krejčí není soutěžitelem soukromé žalobkyně (ke tvrzení, uvedenému teprve ve zmateční stížnosti, že je přímým soutěžitelem, ježto soukromá žalobkyně ve svém obchodním domě ve Zlíně prodává, jak notoricky známo, obleky a konfekční zboží, nelze jako k novotě v řízení zrušovacím přihlížeti) a že článek napsal v zájmu drobných živnostníků, neboť přečinu podle § 27 cit. zák. může se dopustiti i nesoutěžitel a zlehčování nemusí se díti z důvodů konkurenčních, nýbrž i z důvodů a pohnutek jiných, jen když při zlehčování bylo zamýšleno, aby posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena (rozh. č. 3824, 4178 Sb. n. s.), kterýžto závěr má dostačující oporu v souhrnu zjištění nahoře uvedených. Objektivní nepravdivost zlehčujících údajů je pak připuštěna i samým obžalovaným, který se ani nepokusil o důkaz opaku.

Čís. 5510.

Přestupek útisku podle § 1 zákona č. 309/1921 Sb. z. a n.

Vyhláška zaměstnavatelů, zdůrazňující rozdíl mezi politickým smýšlením zaměstnavatelů a dělnictva a obsahující prohlášení, že dělnictvo určitého politického názoru nebude již v továrnách trpěno, je zastrašovacím nátlakem, jímž se vynucuje na dělnictvu změna jeho politického smýšlení.

Zaměstnavatel nemá právního nároku požadovati z důvodu svého zaměstnavatelského poměru po svém dělnictvu změnu politického smýšlení.